

Teràpia Manual Osteopàtica

2015/2016

Codi: 103010

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500892 Fisioteràpia	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Ramon Rubio Galán

Correu electrònic: Ramon.Rubio@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Prerequisites

Estar matriculat de l'assignatura i haver cursat i aprovat totes les assignatures dels tres cursos anteriors.

Objectius

Es pretén que l'alumne adquireixi coneixements teòrico-pràctics sobre l'avaluació, les diferents tècniques de tractament osteopàtic, i els diferents camps on poden actuar. Mitjançant les pràctiques realitzades a classe, es pretén dotar a l'alumne d'una certa destresa manual de les diferents tècniques, perquè a la seva pràctica clínica sigui el més eficaç possible dins d'uns paràmetres de seguretat.

És essencial que l'alumne aprengui al final els conceptes bàsics de l'osteopatia com la globalitat del cos humà, el principi de l'osteopatia, els mecanismes neurofisiològics i els camps d'actuació, com també saber l'origen, fundador i diferents corrents derivades d'aquest tipus de medicina manual alternativa.

Competències

- Demostrar que té coneixement de la morfologia, la fisiologia, la patologia i la conducta de les persones, tant sanes com malaltes, en el medi natural i social.
- Demostrar que té prou coneixement dels mètodes, procediments i actuacions fisioterapèutics, encaminats a la terapèutica clínica.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Determinar el diagnòstic de fisioteràpia segons les normes i amb els instruments de validació reconeguts internacionalment.
- Dissenyar el pla d'intervenció de fisioteràpia d'acord amb els criteris d'adequació, validesa i eficiència.
- Integrar, a través de l'experiència clínica, els valors ètics i professionals, els coneixements, les habilitats i les actituds pròpies de la fisioteràpia per resoldre casos clínics concrets en l'àmbit hospitalari, extrahospitalari, i de l'atenció primària i comunitària.
- Raonar amb sentit crític.
- Resoldre problemes.
- Treballar en equip.
- Valorar l'estat funcional del pacient considerant els aspectes físics, psicològics i socials.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar els coneixements i competències adquirits per resoldre casos clínics susceptibles de tractament fisioterapèutic segons el mètode específic de cadenes musculars, neurodinàmica i teràpia manual osteopàtica aplicats al tractament de l'aparell locomotor.
2. Aplicar els mètodes i les tècniques específics referits a la valoració i tractament de les cadenes musculars, a la valoració i a tractament del moviment del sistema nerviós mitjançant tècniques neurodinàmiques, a la valoració i tractament de les articulacions mitjançant teràpia manual osteopàtica.
3. Definir els objectius generals i específics per a l'aplicació del tractament fisioterapèutic, segons el mètode específic de cadenes musculars, neurodinàmica i teràpia manual osteopàtica aplicats al tractament de l'aparell locomotor.
4. Descriure i aplicar els procediments de valoració de fisioteràpia a les alteracions que afecten a les cadenes musculars, al moviment del sistema nerviós en relació amb si mateix i en relació amb el seu entorn, i a les articulacions des del punt de vista osteopàtic amb l'objectiu de determinar el grau d'afectació de l'aparell locomotor i la seva possible repercussió funcional.
5. Descriure les circumstàncies que condicionen les prioritats d'actuació en el tractament fisioterapèutic, segons el mètode específic de cadenes musculars, neurodinàmica i teràpia manual osteopàtica aplicats al tractament de l'aparell locomotor.
6. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
7. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
8. Enumerar els diferents tipus de material i aparells utilitzats en el tractament fisioterapèutic, segons el mètode específic de cadenes musculars, neurodinàmica i teràpia manual osteopàtica aplicats al tractament de l'aparell locomotor.
9. Establir una hipòtesi diagnòstica de fisioteràpia a partir de casos clínics, segons el mètode específic de cadenes musculars, neurodinàmica i teràpia manual osteopàtica aplicats al tractament de l'aparell locomotor.
10. Explicar els mecanismes fisiopatològics de les alteracions que afecten les cadenes musculars, el moviment del sistema nerviós en relació amb si mateix i en relació amb el seu entorn, i les articulacions des del punt de vista osteopàtic.
11. Raonar amb sentit crític.
12. Resoldre problemes.
13. Treballar en equip.

Continguts

TEMA 1. Història i principis de l'osteopatia (Ramón Rubio)

- La unitat del cos. Concepte de globalitat
- Definició i camps d'actuació (estructural, visceral, cranio-sacral)
- Concepte de lesió osteopàtica (lesió en 3D)
- Tècniques de tractament
- Indicacions i contraindicacions tècniques manipulatives

TEMA 2. Bases fisiològiques de l'osteopatia (Ramón Rubio)

- Efectes neurofisiològics de la manipulació vertebral
- Efectes de la manipulació sobre els receptors sensorials
- Efectes de la manipulació sobre la facilitació central
- Efectes de la manipulació sobre el dolor
- Efectes de la manipulació sobre els reflexes somato-somàtics i somato-viscerals

TEMA 3. Osteopatia estructural (Ramón Rubio / Ángel Monti)

- Teoria del moviment de la columna: Biomecànica de J.M Little John i Fryette
- Biomecànica aplicada de columna vertebral: cervical, dorsal, lumbar i pelvis
- Diagnòstic diferencial i osteopàtic
- Exploració i valoració columna vertebral: cervical, dorsal, lumbar i pelvis
- Tractament osteopàtic columna vertebral: cervical, dorsal, lumbar i pelvis
- TGO (tractament global osteopàtic)

TEMA4. Tècniques de tractament osteopàtic visceral (Ángel Monti)

- El concepte Barral
- Fisiopatologia osteopàtica visceral
- Tests i tractament osteopàtic visceral

TEMA5. Tècniques de tractament osteopàtic cranial (Ramón Rubio / Ángel Monti)

- El ritme cranio-sacre i MRP
- Definició dels 5 fenòmens
- Repàs anatòmic descriptiu cranial
- Descripció dels moviments dels ossos cranials
- Trastorns funcionals de la base del crani

TEMA6. Tècniques fascial (Ramón Rubio / Ángel Monti)

- Generalitats del sistema fascial
- Funcions de les fàscies
- Fisiopatologia del sistema fascial
- Maniobres de valoració i tractament

Metodologia

L'assignatura s'impartirà mitjançant classes teòriques amb ajut de dispositius audiovisuals i exposicions teòrico-pràctiques per part del professor. També hi haurà pràctiques de laboratori que es realitzaran entre els estudiants prèvia demostració per part del professorat. És important la participació a classe de cara a l'avaluació continuada.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			

Classes magistrals amb suport audiovisual	25	1	1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10
Pràctiques de laboratori	20	0,8	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 13
Tipus: Autònomes			
Estudi i realització d'esquemes, mapes conceptuals i resums	50	2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Recerca i tractament d'informació que completi els coneixements teòrics de les activitats dirigides	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13
Redacció de treballs a partir de recerca bibliogràfica, individualment o en grup	25	1	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13

Avaluació

El sistema d'avaluació consistirà en:

- **Prova escrita (30%):** Realització d'una prova escrita tipus test, amb un pes global del 30% de la nota final i amb una durada màxim de 2h d'examen. Es faran un total de 40 preguntes amb quatre respostes possibles, i una sola resposta correcta, sobre la matèria impartida a les classes magistrals i les teórico-pràctiques. Les respostes errònies descompten 0,25pts.
- **Examen pràctic (60%):** Es farà una prova pràctica on l'alumne haurà de demostrar les seves habilitats en l'aplicació de les diferents tècniques tant d'avaluació com de tractament. L'examen es farà per parelles (20 min x parella). Cada alumne haurà de treure dues papeletes on se'ls hi preguntarà per la realització d'una exploració/valoració i un tractament osteopàtic realitzat a classe. Cada apartat valdrà 5 punts per un total de 10.
- **Treball escrit (10%):** Consistirà en el cas clínic d'un pacient presentat pel professor. L'alumne haurà de realitzar una història clínica completa per poder arribar a un diagnòstic diferencial osteopàtic. Després mitjançant una exhaustiva exploració i valoració arribarà al diagnòstic osteopàtic definitiu i així poder planificar quin tipus de tractament serà el més adient en aquest cas i planificar el tractament a curt i llarg termini. Els diferents apartats hauran d'estar degudament raonats. Es proporcionarà una parella de casos clínics a escollir pels alumnes.

Per superar l'assignatura s'haurà de complir aquestes condicions:

- Aprovar l'examen teòric i pràctic amb un mínim de 5 pts sobre 10 possibles.
- Haver assistit al 100% de classes pràctiques. En cas de falta justificada es podrà faltar fins a un total del 10% de les classes pràctiques.
- El treball escrit s'haurà de presentar abans de realitzar l'examen pràctic.
- Si l'alumne no es presenta en alguna prova d'avaluació, en l'acta es consignarà aquesta assignatura com a **no evaluable**
- Si l'alumne al finalitzar els exàmens té una de les dues parts suspesa, tindrà dret a demanar una prova final de síntesi que consistirà en una prova final on s'avaluarà tant la part teòrica com pràctica de tot el curs.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-----	-------	------	--------------------------

Examen pràctic	60%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Prova escrita	30%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 12
Treball escrit	10%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10

Bibliografia

1. Tratado de osteopatía. Ricard Sallé. Ed Panamericana, 3a edición, 2003.
2. La osteopatía craneosacra. Torsten Liem. Ed Paidotribo, 2002.
3. Las fascias: El papel de los tejidos en la mecánica humana. Serge Paoletti. Ed Paidotribo, 2004.
4. La columna cervical, síndromes clínicos y su tratamiento manipulativo. Torres,R. Ed Panamericana, 2008.
5. Tratamiento osteopático de las lumbálgias y ciáticas. François Ricard. Ed Panamericana.
6. Osteopatía visceral, fundamentos y técnicas. Eric Hegben. Ed McGraw Hill. 2005
7. Efectos neurofisiológicos de la manipulación vertebral. Joel G.Pickar. Elsevier, 2011.
8. Mecanismos de acción del tratamiento manipulativo vertebral. Jean-Yves Maigne. Elsevier. 2002.
9. Manipulaciones viscerales 1. Jean Pierre Barral. Ed Elsevier Masson. 2009
10. Manipulaciones viscerales 2. Jean Pierre Barral. Ed Elsevier Masson.2009
11. Tratado práctico de osteopatía estructural. Gilles de Coux Philippe Curtil. Ed Paidotribo. 2009.